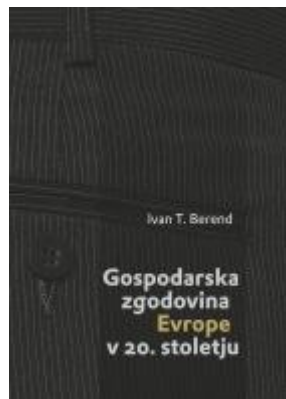

Seznam publikacij Založbe ZRC, ki bodo predstavljene na novinarski konferenci. Ta bo v torek, 24. septembra, ob 11. uri v Atriju ZRC.

Naslov: Gospodarska zgodovina Evrope v 20. stoletju. Ekonomski režimi od laissez-faire do globalizacije

Avtor: Ivan T. Berend
Drugi avtorji: prevedla Breda Rajar
Leto: 2013
Področja: sociologija • zgodovina in kulturna zgodovina
Jezik: slovenski
Založnika: Založba ZRC • Modrijan založba
Izdajatelj: Inštitut za kulturno zgodovino
ISBN: 978-961-254-443-0 (ZRC SAZU)
978-961-241-743-7 (Modrijan)
Specifikacija: trda vezava • 17 × 24 cm • 360 strani
Cena: 39.00 EUR (redna)

Knjiga Ivana T. Berenda je vzorno delo zgodovine burnega 20. stoletja skozi presek gospodarskih sprememb. Berend je knjigo zastavil izrazito problemsko in primerjalno. Šest poglavij je strukturiranih glede na prevladujoče ideološke in ekonomske razvojne modele: liberalni ekonomski model do prve svetovne vojne, konceptualna iskanja v času med obema vojnoma, model diriganega gospodarstva, model centralnoplanske ekonomije, model mešane ekonomije z državo blagostanja in, kot zadnji globalizacijski model, model s težnjo po ponovnem uvajanju značilnosti liberalnega. Avtor te historične razvojne modele presoja s stališča dolgoročne kakovosti gospodarskega razvoja in dosežene življenjske ravni prebivalstva skozi celotno stoletje, vključno z regionalnimi razlikami. Pri tem je prepričljiv, saj mu je uspelo sintetizirati množico gospodarsko-zgodovinskih procesov ter jih panožno in območno razčleniti, tudi z zgovornimi primeri o (ne)uspehu nekaterih najpomembnejših podjetij, podjetnikov in projektov.

Naslov: Naravoslovje 1. Kozmologija in geografija

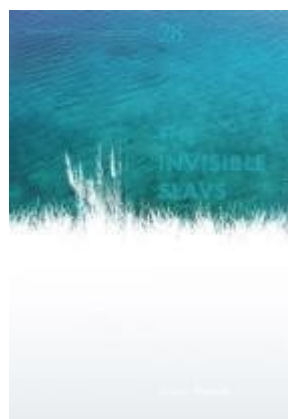

Avtor: Plinij Starejši
Prevod in spremna knjiga Po Pinijevem nebu in zemlji: Matej Hriberšek
Leto: 2013
Zbirka: Historia scientiae
Jezik: slovenski
Založnik in izdajatelj: Založba ZRC
ISBN:
978-961-254-425-6 (Plinij)
978-961-254-462-1 (Hriberšek)
Specifikacija: trda vezava • 15×23 cm • 362 + 808 strani • dva zvezka
Cena: 47.00 EUR (redna)

Naravoslovje (Historia Naturalis) Plinija Starejšega je eno najobsežnejših del, kar nam jih je ohranila rimska antika, in tudi eno strokovno in terminološko najzahtevnejših. Strokovna literatura ga pogosto označuje za enciklopedijo antičnega sveta. Plinij je v delo povezal zelo

obsežne eseje s področja aplikativnih znanosti, v katerih opisuje snovi, naravne procese in pojave, v prvi vrsti z vidika naravoslovnih znanosti (kemija, fizika, biologija idr.), vedno pa tudi z vidika uporabnosti raznih naravnih dobrin za človeka v vsakdanjem življenju. Vsebinsko zanje je črpal iz že obstoječih virov, in sicer je uporabil 146 različnih rimskih piscev in 327 grških piscev. Naravoslovje 1 je prva knjiga integralnega prevoda Plinijevega dela. V njej je podrobno kazalo vseh 36 knjig (1) ter knjige, posvečene kozmologiji (2) in geografiji (3–6). Dodana ji je knjiga prevajalca Mateja Hriberška, s spremno študijo, podrobnim komentarjem in indeksom, kot tudi biografskimi opisi Plinijevih virov in dvema zemljevidoma. Nasploh je Plinij edini rimski pisec, ki je zajel tako široko in pisano paleto raznih znanosti ter ostaja še vedno ena glavnih referenc za poznavanje antične geografije, kozmologije in astronomije, na področju zoologije dopolnjuje druge antične strokovne pisce (zlasti Aristotela), nenadomestljiv vir pa je za poznavanje antične botanike, farmacije, metalurgije in mineralogije. Izjemno je vplival ne le na naravoslovne vede, ampak tudi na umetnost; s svojimi opisi živali je zaznamoval srednjeveško umetnost bolj kot kateri koli drugi antični ali srednjeveški pisec, neprecenljiv pa je tudi za poznavanje zgodovine antične umetnosti, saj je v Naravoslovje vključil tudi pregled antične umetnosti (kiparstva, slikarstva idr.), ki je unikatno in referenčno pričevanje o antičnih umetnikih, njihovem ustvarjanju in njihovih umetninah.

Naslov: **The Invisible Slavs. Župa Bled in the “Prehistoric” Early Middle Ages**

Avtor: Andrej Pleterski
 Prevod: Meta Osredkar,
 Naslovnica: Tamara Korošec
 Slikovno gradivo: Mateja Belak
 Digitalni model reliefa: Benjamin Štular
 Leto: 2013
 Zbirka: Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 28
 Področja: arheologija • zgodovina in kulturna zgodovina
 Jezik: angleški

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za arheologijo

ISBN: 978-961-254-440-9

Specifikacija: trda vezava • 20×29 cm • 200 strani • 92 načrtov, zemljevidov, grafov in skic

Cena: 35.00 EUR (redna)

Če izraz »prazgodovina« uporabimo za čas in prostor, ki ga pisni viri ne »vidijo«, potem imamo ozemlja, ki so »prazgodovinska« tudi v času, ki sicer splošno velja za »zgodovino«. V tem pomenu še vedno obstajajo v Evropi v času zgodnjega srednjega veka obširna ozemlja, kjer stanje pisnih virov lahko opišemo kot prazgodovinsko. Še posebej velja to za ozemlja, ki so jih naseljevali Slovani. Mednje spada tudi današnja Slovenija, kjer leži Bled. Ta »stopi v zgodovino« šele leta 1004. Ali je ob tem notranji pogled v življenje za pisne vire nevidnih ljudi sploh mogoč? Res se ne moremo preprosto prestaviti v minuli čas, da bi si ogledali, kako je bilo. Lahko pa se postavimo v isti prostor (isti vsaj v koordinatnem smislu) in poiščemo vse preostanke nekdanjega življenja, ki so se zapisali v jezik, imena, ljudsko izročilo, oblikovanje in urejanje prostora, različne materialne ostanke, celo v mnogo mlajše pisne vire kot

svojevrstni odmevi starejšega dogajanja. Najmanj, kar lahko z vsem tem dosežemo, je vloga pasivnega opazovalca. Zato skuša ta knjiga s souporabo različnih vrst virov (pisnih, arheoloških, etnoloških, filoloških, historično-geografskih) pokazati, da naloga, ujeti notranji pogled, morda ni povsem neuresničljiva. Podoba zgodnjesrednjeveške blejske družbe, ki se na ta način oblikuje, je slika gospodarsko in upravno-politično povezane celote. Ali so jo tedaj v resnici imenovali župa Bled, nam pisni viri sicer ne povedo, vsaj verjetno pa je.

Naslov: **John Oliver's Postojnska jama of 1856. With an introduction by Trevor Shaw**

Avtor: Trevor Shaw

Leto: 2013

Področja: geografija, geologija in krasoslovje • umetnostna zgodovina • zgodovina in kulturna zgodovina

Jezik: angleški

Založnik: Založba ZRC

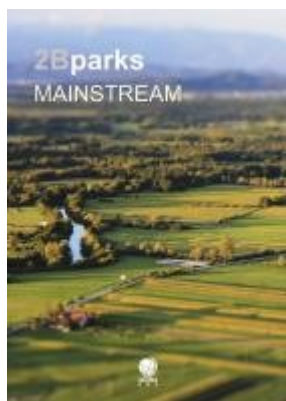
Izdajatelj: Založba ZRC

ISBN: 978-961-254-472-0

Specifikacija: internetna objava • pdf (74 MB) • 183 strani

Glavnina knjige je faksimile rokopisa, ki ga je leta 1856 napisal angleški duhovnik John Oliver po svojem obisku Postojnske jame v letih 1837 in 1852. Kljub temu v knjigi piše le malo o svojih izkušnjah, saj je večji del knjige prevod Schnaffenrathovega vodnika Beschreibung der berühmten Grotte bei Adelsberg in Krain iz leta 1834 v angleščino. Več Oliverjevih pripomb je v posebnem dodatku, ki vsebuje nekaj njegovih osebnih opažanj, kot tudi opis obiska Vilenice. Celota je ilustrirana s slikami iz takratnih knjig, kot tudi z nekaterimi njegovimi izvirnimi slikami in risbami. Daljši uvod Trevorja Shawa, ki je odkril ta dragocen, vrsto let domnevno izgubljen rokopis, razkrije, kdo je bil avtor »J. O.« in obrazloži pomen prevedenega vodnika iz leta 1834, kot tudi njegov vpliv na kasnejše vodnike po Krasu.

Naslov: **2Bparks MAINSTREAM**

Uredila: Aleš Smrekar, Jernej Tiran

Leto: 2013

Področja: geografija, varstvo narave, trajnostni turizem, Mediteran

Jezik: angleški

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Geografski inštitut Antona Melika

ISBN: 978-961-254-444-7

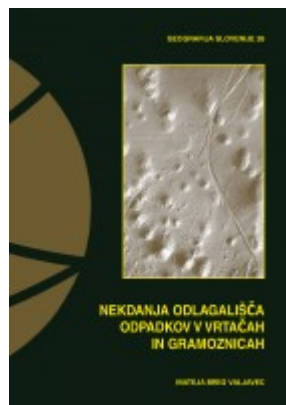
Specifikacija: mehka vezava • 21×29,7 cm • 136 strani

Cena: knjiga ni v prodaji

Knjiga 2Bparks MAINSTREAM je zaključna publikacija mednarodnega projekta Creative Sustainable Management, Territorial Compatible Marketing and Environmental Education to be Parks (2Bparks), ki je trajal od 1. 7. 2010 do 30. 6. 2013. Projekt je z vključevanjem okoljskih vsebin v procese odločanja, razvojem trajnostnega turizma in ozaveščanjem

prispeval k trajnostni rabi naravnih virov ter h krepitvi povezav med družbami, gospodarstvi in zavarovanimi območji. V publikaciji so predstavljeni glavni rezultati projekta, s posebnim poudarkom na njegovi nadnacionalni razsežnosti, podana pa so tudi priporočila za trajnostno upravljanje in načrtovanje zavarovanih območij v prihodnje.

Naslov: **Nekdanja odlagališča odpadkov v vrtačah in gramoznicah**

Avtorica: [Mateja Breg Valjavec](#)

Leto: 2013

Zbirka: [Geografija Slovenije 26](#)

Področja: [geografija](#), [geologija](#) in [krasoslovje](#)

Jezik: [slovenski](#)

Založnik: [Založba ZRC](#)

Izdajatelj: [Geografski inštitut Antona Melika](#)

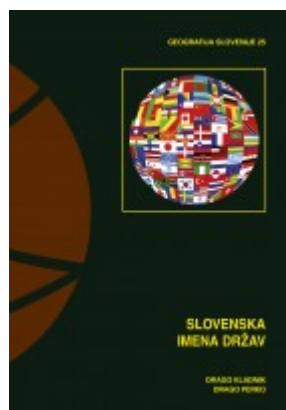
ISBN: 978-961-254-455-3

Specifikacija: [trda vezava](#) • 17×24 cm • 120 strani

Cena: 20.00 EUR (redna)

Monografija predstavlja nekdanja odlagališča odpadkov v kotanjah (vrtače, gramoznice) z uporabo reliefne analize nekdanje in sedanje pokrajine ter na podlagi njune medsebojne primerjave. Z analizo reliefa smo na vzorčnih območjih Logaškega polja in Logaškega ravnika ter Ljubljanskega polja določili izhodiščno stanje vrtač in gramoznic pred njihovim zasipavanjem z odpadki. Dobljene rezultate smo preverjali s terenskim delom. Vzorčili (sondirali) smo prsti nad odpadki, na preseku zasutih kotanj smo merili električno upornost tal, s fitogeografskim popisom pa smo določili indikatorske rastline, ki so pokazatelj navzočnosti organskih odpadkov v kotanji. Rezultati terenskega preučevanja pomenijo nova izhodišča za bodoče geoinformacijske analize rastlinstva in prsti na odlagališčih odpadkov. Izsledki monografije so pomembna podlaga za morebitno izdelavo katastra nekdanjih odlagališč odpadkov na ravni celotne Slovenije, kjer je odprtih še veliko metodoloških izzivov, povezanih z različnimi tipi podatkov.

Naslov: **Slovenska imena držav**

Avtorja: [Drago Kladnik](#), [Drago Perko](#)

Leto: 2013

Zbirka: [Geografija Slovenije 25](#)

Področja: [geografija](#), [geologija](#) in [krasoslovje](#)

Jezik: [slovenski](#)

Založnik: [Založba ZRC](#)

Izdajatelj: [Geografski inštitut Antona Melika](#)

ISBN: 978-961-254-454-6

Specifikacija: [trda vezava](#) • 17×24 cm • 160 strani

Cena: 20.00 EUR (redna)

Monografija razčlenjuje poimenovanje vseh neodvisnih držav in glavnih odvisnih ozemelj. Poleg slovenskih kratkih in polnih imen, rodnika in mestnika kratkih imen ter njihove pridevniške oblike, po potrebi latiniziranih originalnih ali izvirnih uradnih kratkih in polnih

imen ter angleških in francoskih uradnih kratkih in polnih imen posameznih ozemeljskih političnih skupnosti vsebuje še njihove kodne oznake, etimološko razlago izvora imena, morebitne opombe, morebitno alternativno in staro ime ter vzdevek, pa tudi imena njihovih prebivalcev.

Sestavljajo jo trije deli. V prvem so teoretsko-metodološka razmišljanja o eksonimih, podrobno pa so predstavljene tudi utemeljitve izbranih imenskih oblik neodvisnih držav in odvisnih ozemelj. Posebej temeljito so predstavljena nekatera imena, katerih raba je neenotna. V drugem, tabelaričnem delu so podrobno predstavljeni imenski vidiki 198 neodvisnih držav in 51 najpomembnejših odvisnih ozemelj z visoko stopnjo avtonomije, ki si lahko z ustreznimi političnimi odločitvami zagotovijo neodvisnost. V tretjem, kartografskem delu so obravnavane ozemeljske politične enote prikazane na barvnih zemljevidih z vrisanimi razmejitvami.

Naslov: **Slovar slovenskih eksonimov**

Avtorja: [Drago Kladnik](#), [Drago Perko](#)

Sodelavci: [Rok Ciglič](#), [Matjaž Geršič](#), [Mauro Hrvatin](#), [Peter Repolusk](#), [Manca Volk](#)

Programski vmesnik: [Amebis](#)

Leto: 2013

Zbirka: 37

Področja: [geografija](#), [geologija](#) in [krasoslovje](#) • [jezikoslovje](#)

Jeziki: [angleški](#) • [francoski](#) • [hrvaški](#) • [italijanski](#) • [madžarski](#) • [nemški](#) • [ruski](#) • [slovenski](#) • [španski](#)

Založnika: [Založba ZRC](#) • [Amebis](#), d. o. o., [Kamnik](#)

Izdajatelj: [Geografski inštitut Antona Melika](#)

ISBN: 978-961-254-481-2 (ZRC)

ISBN: 978-961-6474-15-3 (Amebis)

Specifikacija: [internetna objava](#) • [html](#)

Slovar je nastal v okviru raziskovalnega projekta Slovenski eksonimi: metodologija, standardizacija, GIS. Vanj je vključenih 5044 najpogostejše rabljenih eksonimov oziroma podomačenih tujih zemljepisnih imen, ki smo jih izbrali med več kot 50.000 evidentiranimi različnimi oblikami. Vsak eksonim opredeljuje 34 rubrik, razvrščenih v sedem pojmovnih skupin. Poleg temeljnih značilnosti slovenskih eksonimov (slovarska iztočnica v imenovalniku in rodilniku, pridevniška oblika, njihovo originalno ali izvirno ime, jezik izvirnega imena) so zanje navedeni tudi njihovi prevodi oziroma imenske oblike v večini glavnih svetovnih jezikov ter v jezikih sosednjih držav, temeljni geografski podatki (pomenski tip, lega glede na celino oziroma ocean ter državo oziroma morje in zemljepisne koordinate), drugi atributi (vrsta podomačenja, status njihove standardizacije, priporočljivost rabe in morebitno alternativno ime), navedba vira oziroma oblika zapisa imenske oblike v devetih najbolj referenčnih slovenskih atlasih in drugih virih, v rubriki razno pa je za večino eksonimov podana razlaga o njihovem izvoru oziroma pomenu, na koncu pa so kot opombe nanizane še razne z njimi povezane zanimivosti.

Naslov: »Fantje se zbirajo ...«: Vojna in vojaki v slovenski ljudski pesmi

Avtorica: Marjetka Golež Kaučič

Leto: 2013

Zbirka: Folkloristični zvezki I.

Področja: etnologija, folkloristika in antropologija • muzikologija

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Glasbenonarodopisni inštitut

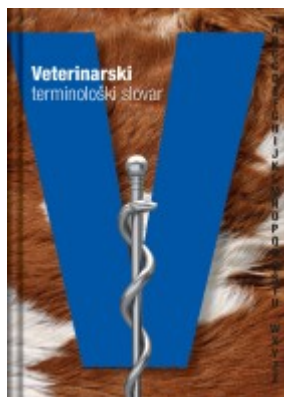
ISBN: 978-961-254-445-4

Specifikacija: mehka vezava • 14,8×21 cm • 128 strani

Cena: 17.00 EUR (redna)

Prva iz zbirke predstavlja pesmi, ki jih definiramo kot vojaške in sodijo po funkciji ter glede na nosilca žanrsko med stanovske, tipologizirane so kot njihova podvrsta. Po vsebini so sorodne z ljubezenskimi, kajti vojaške pesmi so bile v preteklosti opredeljene tudi kot fantovske in velikokrat vsebujejo tudi ljubezenski motiv. Vsebinsko prikazujejo vse aspekte vojaškega življenja, od mobilizacije, nabora do posledic vojaškega delovanja. Publikacija pa predstavlja še kanonizirano tradicijo tematizacije vojn in navzočnosti vojakov v njih, v širšem slovenskem ljudskem pesemskem izročilu ter kolektivnem in individualnem spominu vojnih udeležencev, ki so pesmi ustvarjali, ali le peli.

Naslov: Veterinarski terminološki slovar

Uredili: Ivanka Brglez, Cvetana Tavzes

Leto: 2013

Zbirka: Slovarji

Področja: veterina • jezikoslovje

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša

Soizdajatelj: Veterinarska fakulteta Univerze v Ljubljani

ISBN: 978-961-254-460-7

Specifikacija: trda vezava • 17×24 cm • 733 strani

Cena: 66.00 EUR (redna)

Slovar vsebuje okoli 23 000 slovarskih sestavkov tako s specialnih področij veterinarstva, kot so anatomija, fiziologija, parazitologija, patologija, mikrobiologija živalstva, kot sorodnih ved, ki so del študija veterine, na primer kemija, fizika, biologija. Med geselske članke so uvrščena tudi imena znanstvenikov, po katerih se poimenujejo posamezne bolezni, mikroorganizmi ali posamezni deli telesa. Geselske iztočnice so enobesedne slovenske, latinske so predvsem za poimenovanje bolezni, delov telesa, taksonomsko poimenovanje družin, rodov in vrst zajedavcev, mikroorganizmov, za veterino pomembnih rastlin. Nekatere iztočnice so večbesedne in imajo vlogo citata. Geselski članek vsebuje poleg razlage izraza še morebitne zveze s tem izrazom in pri nadrejenem strokovnem izrazu tudi njihove razlage. Uveljavljeno je načelo gnezdenja, prikazan je odnos med posameznimi izrazi (prednostni ali manj priporočeni, uveljavljeni izrazi) in primerjave med njimi.

Predstavitev spletnega mesta: **Terminologišče**

[Sekcija za terminološke slovarje Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU.](#)

Terminologišče je razdeljeno na tri dele. V prvem delu najdemo predstavitev Sekcije in kratke opise tekočih projektov, kratek opis metodologije, po kateri izdelujemo terminološke slovarje, in izbor strokovnih člankov sodelavcev Sekcije. Drugi del Terminologišča vsebuje prostodostopne elektronske verzije 9 tiskanih slovarjev, ki so izšli na Sekciji (Botanični terminološki slovar, Farmaceutski terminološki slovar, Slovenski smučarski slovar, Gledališki terminološki slovar, Čebelarški terminološki slovar, Geološki terminološki slovar, Gemološki terminološki slovar, Geografski terminološki slovar in Planinski terminološki slovar). Po slovarjih je mogoče iskati s pomočjo iskalnika, elektronska objava pa vključuje tudi vse podatke o slovarjih: kolofon, uvod, zgradbo in zasnovo slovarja, krajšave in oznake, vire in literaturo. Tretji del Terminologišča – terminološko svetovanje – je namenjen strokovnjakom, prevajalcem in drugim s konkretnim terminološkim problemom. Največkrat gre za aktualne terminološke probleme, pri katerih si s terminološkimi slovarji ne moremo pomagati, zato terminološko svetovanje dopolnjuje naše osnovno slovaropisno delovanje, hkrati pa smiselno dopolnjuje tudi jezikovno svetovanje, ki sicer poteka na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša.

Predstavitev spletnega mesta: **Jezikovna svetovalnica**

[Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU](#)

Jezikovno svetovanje ima na Slovenskem dolgo tradicijo. Pojavilo se je z jezikovnimi kotički, s pojavom interneta pa se je še razmahnilo. Na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša poteka jezikovno svetovanje že desetletja, v elektronski obliki pa vse od izida Slovenskega pravopisa 2001. Z letom 2012 je začela delovati tudi spletna jezikovna svetovalnica (<http://isjfr.zrc-sazu.si/sl/svetovalnica#v>), v kateri lahko jezikovni uporabniki anonimno zastavljajo vprašanja, vprašanja in odgovori pa so shranjeni tudi na spletišču inštituta. Uporabniki imajo možnost iskanja po spletišču prek trostopenjskega sistema ključnih besed. Sodelavci inštituta odgovorijo na vse vrste vprašanj, med katerimi so najpogostejša pravopisna in slovnična vprašanja, precej pa je tudi vprašanj o novostih v jeziku in jezikovnih spremembah. Spletišče moderira dr. Helena Dobrovoljc.